Protocol Agressie en Geweld tegen Collegeleden, Raadsleden en Commissieleden

Gemeente Hilversum – 2025 (herzien op basis van protocol 2016)

1. Inleiding

Het beschermen van de veiligheid en integriteit van collegeleden, raadsleden en commissieleden is van belang voor een goed functionerende democratie. Met het agressieprotocol uit 2016 heeft de gemeenteraad uitgesproken dat emotie in het politieke debat mag, maar agressie en geweld onacceptabel zijn. Dit hernieuwde protocol bouwt hierop voort en vult moderne uitdagingen aan zoals digitale dreigingen, met behoud van de eerder gemaakte afspraken. De noodzaak van dit protocol wordt bovendien versterkt door de stijgende landelijke cijfers van geweld tegen publieke ambtsdragers die begin 2025 zijn gepubliceerd. Met dit hernieuwde protocol wordt het belang van een uniforme en professionele aanpak van incidenten onderstreept. Het protocol benadrukt dat:

- Incidenten niet subjectief of op gevoel beoordeeld worden, maar aan de hand van concrete, vooraf vastgestelde criteria.
- Er een centrale regie ligt bij de gemeente, in de hoedanigheid van de griffier dan wel de gemeentesecretaris, waardoor een politieke ambtsdrager niet persoonlijk hoeft te bepalen of aangifte moet worden gedaan.
- De gemeente in de hoedanigheid van de griffier/gemeentesecretaris neemt de regie, zodat individuele politieke ambtsdragers niet zelf hoeven te beslissen over vervolgstappen en daardoor minder worden blootgesteld aan druk of isolatie. Elke melding leidt tot een vast proces van registratie, analyse, besluitvorming en – indien nodig – aangifte of andere juridische stappen.

Deze eenduidigheid versterkt de geloofwaardigheid van het gemeentebestuur en geeft raadsleden, collegeleden en commissieleden het vertrouwen dat zij hun werk veilig en integer blijven uitvoeren.

De griffier is verantwoordelijk voor de uitvoering van het protocol voor raadsleden en commissieleden; de gemeentesecretaris voor de collegeleden. De burgemeester draagt de eindverantwoordelijkheid voor de afstemming met externe veiligheidspartners en handhaving.

2. Wettelijk Kader

De bescherming van politieke ambtsdragers is juridisch stevig verankerd. Sinds 2016 zijn er diverse wetswijzigingen en beleidsmaatregelen doorgevoerd die specifiek gericht zijn op het tegengaan van agressie, bedreiging en intimidatie richting personen met een publieke

functie. Het optreden van de gemeente Hilversum is gebaseerd op de onderstaande wetten en artikelen die bescherming bieden aan politieke ambtsdragers:

- *Artikel 285 Wetboek van Strafrecht (Sr) – Bedreiging:* Het dreigen met geweld of ander ernstig nadeel is strafbaar en kan worden bestraft met maximaal 2 jaar gevangenisstraf of een geldboete van de vierde categorie. Als de bedreiging is gericht op een politieke ambtsdrager, zoals een wethouder of raadslid, kan de officier van justitie een hogere straf eisen.
- *Wet Versterking Strafrechtelijke Aanpak Bedreiging (2023):* Deze wet verhoogt de straffen voor bedreiging van publieke ambtsdragers. Ook digitale bedreigingen, zoals via e-mail of sociale media, vallen hier expliciet onder. Vervolging kan sneller worden ingezet bij meldingen van bijvoorbeeld online intimidatie van raadsleden.
- *Artikel 285b Sr – Stalking:* Stalking – herhaald en opzettelijk lastigvallen – is strafbaar met een gevangenisstraf tot 3 jaar of een geldboete. Dit geldt bijvoorbeeld voor het voortdurend benaderen van een bestuurder via berichten, e-mail of fysieke aanwezigheid.
- *Artikel 285c Sr – Doxing***:** Sinds 2023 strafbaar: het bewust verspreiden van persoonlijke gegevens (zoals adres of telefoonnummer) met het doel te intimideren. Dit komt voor bij online intimidatie of gericht lastigvallen van bestuurders en kan leiden tot 2 jaar gevangenisstraf.
- *Artikel 141 Sr – Openlijke Geweldpleging:* Gewelddadig gedrag in groepsverband, bijvoorbeeld bij demonstraties die uit de hand lopen en waarbij politici worden belaagd, is strafbaar met een maximale gevangenisstraf van 6 jaar.
- *Artikel 1 lid 2 Politiewet:* De politie is wettelijk verplicht om onder andere politieke ambtsdragers te beschermen tegen strafbare feiten. Bij meldingen van agressie of bedreiging moet de politie optreden ter handhaving van de rechtsorde en het bieden van hulp.

Deze juridische kaders zorgen ervoor dat zowel fysieke als digitale vormen van agressie kunnen worden aangepakt. De gemeente Hilversum werkt op ambtelijk en bestuurlijk niveau – binnen de Driehoek – nauw samen met politie en justitie, onder meer door regelmatig overleg, gezamenlijke prioriteitsstelling en het uitwisselen van informatie om hier effectief op te kunnen handelen

3. Agressievormen en Maatregelen

Agressie en geweld kunnen verschillende vormen aannemen, variërend van fysieke aanvallen tot digitale bedreigingen. Onderstaand overzicht beschrijft de typen agressie, hoe deze worden herkend en welke maatregelen genomen worden:

Type Agressie	Beschrijving	Maatregelen	Verantwoordelijke Partij
Fysieke agressie	Slaan, duwen, spugen	Melding en/of aangifte bij politie (112), beveiligingsmaatregelen, conflicthanteringstraining als nazorg voor betrokkenen.	Politie, Beveiliging, Coördinator VPT
Verbale agressie	Beledigingen, scheldpartijen	Politie-inschakeling, interne melding, bewustwordingstrainingen	Politie, Griffier/gemeentesecretaris, Coördinator VPT
Online bedreigingen	Haatberichten, e-maildreigingen	Melding en/of aangifte, inzet monitoringtools, training cyberweerbaarheid	Politie, Coördinator VPT, ICT-beveiliging
Doxing	Ongewenste verspreiding persoonsgegevens	AVG-bescherming, aangifte cybercrime, juridische stappen	Juridische Zaken, Politie, Coördinator VPT
Cyberstalking	Herhaald online lastigvallen	Politie-melding, digitale bescherming, psychologische hulp	Politie, Coördinator VPT, Psychologische Hulp
Intimidatie en belaging	Aanhoudende confrontaties	Ordegesprekken, toegangsontzegging, juridische stappen	Beveiliging, Griffier/gemeentesecretaris, Politie

4. Melden en Handhaving

Raads-, commissie- en collegeleden melden incidenten gerelateerd aan hun functioneren – ook in de privésfeer – bij de griffier, gemeentesecretaris en/of de VPT-coördinator van team Veiligheid. De burgemeester wordt altijd geïnformeerd: als raadsvoorzitter bij meldingen van raads- of commissieleden, en als collegevoorzitter bij meldingen van wethouders. De gemeente (via griffier of gemeentesecretaris) regisseert het vervolgproces. Bij strafbare feiten wordt, met instemming van het slachtoffer, namens de gemeente aangifte gedaan. Dit ontlast de betrokkenen en benadrukt dat geweld tegen publieke ambtsdragers- of diens gezinsleden - de hele gemeente raakt. De gemeente registreert meldingen, volgt deze op en stemt af met politie en OM in de lokale driehoek.

5. Interne Maatregelen

Afhankelijk van ernst en herhaling kunnen interne maatregelen getroffen worden zoals:

- Schriftelijke waarschuwing of toegangsontzegging.
- Orde- of herstelgesprek met vertegenwoordiger van de gemeente.
- Melding of aangifte bij politie (ook bij niet-strafbare incidenten).
- Politie-inschakeling bij huisvredebreuk na toegangsverbod.

6. Preventie en Bewustwording

De gemeente investeert in preventie via:

- Periodieke training in omgaan met agressie en herkennen van digitale dreigingen.
- Beveiliging van digitale middelen, persoonlijke gegevens en communicatie.
- Samenwerking met politie en justitie om risicosituaties snel op te pakken.

7. Noodgevallen en Alarmering

Bel altijd 112 bij direct gevaar. Bel daarnaast de interne BHV-lijn via 035 629 2222 om de bedrijfshulpverlening te alarmeren. Blijf kalm, probeer de situatie te de-escaleren zonder jezelf of anderen in gevaar te brengen. Provoceer de persoon niet, geef indien nodig toe aan eisen zolang dat de veiligheid vergroot en observeer goed: let op uiterlijke kenmerken, gedrag, kleding en mogelijke wapens. Zodra de situatie veilig is, leg je waarnemingen vast en deel je deze direct met de politie of beveiliging. Meld het incident ook bij de coördinator Veilige Publieke Taak en/of de griffier/gemeentesecretaris.

8. Nazorg en Schadevergoeding

Nazorg voor collegeleden wordt door de gemeentesecretaris geboden en voor raads- en commissieleden door de griffier. De coördinator VPT begeleidt verdere ondersteuning. Psychosociale hulp, juridische ondersteuning en schadevergoeding kunnen worden ingezet. De gemeente verhaalt materiële en immateriële schade op de veroorzaker indien mogelijk.

9. Communicatie

Vertrouwelijkheid is het uitgangspunt van dit agressieprotocol. Daarom geven griffier, gemeentesecretaris, coördinator VPT en burgemeester in principe geen inhoudelijke informatie over lopende meldingen, om ongewenste aandacht voor kwaadwillende te voorkomen. Indien nodig treedt de burgemeester op als woordvoerder, tenzij hij/zij betrokken is; dan wordt een vervanger aangewezen.

10. Implementatie, Evaluatie en Verantwoording

De coördinatie en implementatie van dit protocol ligt bij de coördinator Veilige Publieke Taak (VPT) binnen de gemeente Hilversum. Deze functionaris is belast met:

- het actueel houden van het protocol;
- de interne advisering bij meldingen;
- het doorzetten van meldingen naar politie, OM of andere instanties;
- het borgen van privacy, registratie en afhandeling van meldingen.

Elke twee jaar wordt het protocol geëvalueerd onder regie van de coördinator VPT, samen met de griffier en gemeentesecretaris, gericht op effectiviteit en actualiteit. De evaluatie is gebaseerd op het aantal en type meldingen, de afhandeling en nazorg, en signalen uit de organisatie en van partners.

De uitkomsten worden opgenomen in het sociaal jaarverslag en besproken in het presidiumoverleg. Waar nodig wordt het protocol aangepast en worden deze aanpassingen door de gemeenteraad vastgelegd

11. Conclusie

Met dit protocol onderstreept de gemeente Hilversum haar standpunt dat agressie en geweld nooit worden getolereerd. Het protocol wordt jaarlijks geëvalueerd, aangepast aan nieuwe risico's en blijft richtinggevend voor een veilige politieke omgeving.

Vastgesteld door de Gemeenteraad van Hilversum op: 15 oktober 2025

Vragen of meldingen?

Neem contact op met de griffie of de coördinator Veilig Publieke Taak (VPT):

Griffier: Mark Pen

Mail: m.pen@hilversum.nl

Telefoon: +31356291281

Coördinator VPT: Mauro Montaño,

Mail: m.montano@hilversum.nl

Telefoon: +31356292627